

1894

LA TOMASA

SETMANARI CATALÀ

10 centims lo número

—Si vestida aixís no faig sort me 'n tornu al poble 1 mes entrant.

CRÓNICA DE LA SETMANA

SEMBLA que la Empresa de *Eldorado* ha trovat un altre fió ab lo nou saynete de Ricardo de la Vega ab música del mestre Bretón: *La verbena de la Paloma*, puig la concurrència qu' omplenava lo teatro de la Plassa de Catalunya, va sortir agradablement impressionada lo día del estreno de tan notable producció que creyém s' aguantará molts días en los cartells.

Ja que d' aquest favoregut teatro parlém, debém dir que es molt probable sufreixi modificacions radicals, puig segons informes ha de sufrir fals alteracions que en ellas 's pensa emplearhi respectables sumas.

Ja cal que l' arquitecto que 's cuidi de las obras sá-piga hont té la má dreta puig ab lo poch terreno de que pot disposar, ja será difícil curar las deficiencias de que avuy adoleix aquest lloch de recreo, un dels mes concorreguts de nostra capital.

Segons informes, las obras deuen comensarse aquest istiu, si no se 'n descuidan.

*
**

Ara han cumplert una colla d' anys de la apertura del célebre *Concili de Trento* y per lo tant lo nostre company de redacció *Serrallonga*, m' encarrega 'ls diga que pera lo próxim número 'ls te preparat un curiós article referent á aquesta famosa assamblea que tants assumptos va resoldrer ab los divuyt anys que van durar las discussions sobre varis temas que varen presentarse.

*
**

Llegim que desde Italia s' ha cridat lo *Quien vive!* als organiadors de la célebre peregrinació y per tal causa ha sufert la marxa algun entrebanch que no deixarà de causar perjudicis als afiliats á la festa. Sort que lo Sr. Marqués, qu' es tan caritatiu, deurá pagar tots los danys y perjudicis que al fi y al cap li serán saldats ab las recompensas celestials.

L' altre día cridavan l' atenció una colla de manilos que s' entretenían contemplant las botigas duhent al darrera un' altra colla de bailets que los seguían.

A la quenta lo nunci ha manat fer algun compás d' espera pera evitar alguna pallissa que 'ls podria plourer del cel als pobres pelegrins, puig lo poble italiá aymant de la *unitat* podria interpretar lo plan dels ignocents viatjers per una manifestació envers lo papa-rey y podria resultar (Deu no ho permeti) que en lloch de veurer al Papa veyessin lo *sant Cristó grós italiá* que no deixaría de ser molt trist.

Segons informes l' expedició 's farà en distintas etapas .. es á dir, á tandas, com en las fonts á l'istiu quan hi ha molta concurrència, y fan bè, porque en cas de rebre, may serán tants los contusionats.

Jo ho trovo molt ben pensat, .. ey... vuy dir ben pensat que 's tracti de que en un cas fatal, rebin los menos.

En los centros oficials se suponia que lo conflicte no pendria proporcions, pero no deixa per xó de perjudicar á la marxa natural de la peregrinació.

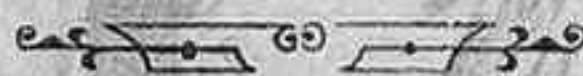
De moment, jo, que ja tenia lo bagul arreglat per anarhi, ho deixo per un altre día.

No caldría sino qu' ara que m' he salvat per miracle de las mans de 'n *Pedeló* caigués á las d' algun *Bersaglieri* que 'm deixés com nou.

No... ab aixó si que no m' hi avinch.

ESTUDIANT.

¿QUE SI T' ESTIMO?

¿QUE si t' estimo, 'm dius, Margarideta?
¡Y preguntarm' ho gosas!

T' estimo mes que 'l pobre á una pesseta,
que 'l gat á la gateta,
que 'l bou á la verdura de las closas,
que 'l cabrit á la mare que 'l sustenta,
qu' un caloyo á una dida,
que un ricatxo gastrónomo á l' absenta,
que un cobart á la vida,
que l' infant dèbil á la revalenta.

Mes qu' un municipal al seu empleo,
que 'l Bisbe á n' el tabaco,
que al pàre que l' ajuda, 'l pobre reo,
que un tenor cantar sempre en lo Liceo,
que una lletja á un noy maco,
que un jugador de la ruleta al pleno,
que als *primos*, un sablista,
que al recó d' una escala, 'l bon sereno,
que als de la *claca*, l' autor d' un estreno,
que als cupons, un rentista.

¿Que si t' estimo, dius? Passa de mida:
ja ni explicarho intento
perque si hagués de dir, nena aixerida,
tot lo que per tú sento,
passaría mes temps, creu Margarida,
del que passen 'ls noys contant un quènto

¿Qui si t' estimo? ¡Massa!
Si 'l meu amor jo crech qu' es bojeria
que de la mida passa,
vés si t' estimo, qu' hasta 'm moriria
¡si 'm donguessis carbassa!

Estás ben convensuda
de que t' estimo? Digaho francament:
¡Vatua 'l mon dolent!
¿Que 't creus que 'l meu amor, Guideta, 's muda
com la pell del serpent?

Si ho creus vas molt errada
y creyent'ho m' ofens ¡vatua l' olla!
ja sabs, prenda estimada,
que d' aquí á un any serém marit y molla
si á mi 'm ve be y á tú no 't desagrada.
Y un cop casats, quan ab amor 'm miris
podrás observar, nena,
que pel mon m' arrossego ab molta pena...
¡ab una corda al coll porque la estiris
y la pesanta creu sobre la esquena!

Llavoras si un consol tú m' escatimas,
vejent que soch un primo,
ab greu dolor, puch dirte si t' arrimas:
¡ja veus si jo t' estimo!
¡¡are falta saber si tú m' estimas!!

OCLIME OILL.

SI SENYORS!

MONÓLECH PREMIAT EN PÚBLICH CÈRTAMEN

FRAGMENT

(UNICH PERSONATJE... ELLA)

(Al públich)

Si un jove viu desganat
y sempre se 'l veu grogot,
tothom fa: — Pobre xicot!
¡Ja deu está enamorat!—

Passan qüestions ó *rencillas*
molt sovint entre 'l jovent;
desseguida diu la gent:

—¡Será qüestió de faldillas!—

Succeïeix que un matrimoni
viuhen, donchs, com gos y gat;
'ls homes ja li han clavat:

—¡Si la dona es lo dimoni!—

Pe 'ls homes la dona es l' esca
del pecat... ¡Quina taleya!
Y entre tant l' home 's *recreya*
y la dona 's fa la *llesca*.

D' aquell qu' es un calavera
y 'n fá anar moltes en roda,
se 'n diu home de la moda,
del sigle; dels de primera.

Mes, de la dona que 's pert
per massa franca y festosa,
se 'n diu dona capritxosa;
qualsevol cosa; cap-vert.

A mi lo que mes m' altera
es que ab tot y la malicia
qu' Ell té á n' Ella ab injusticia,
l' home sempre 'ns vá al darrera.

Sent jove, ja no sossega
si no té aprop á sa *prenda*,
y es per Ell la mil ó hisenda
un sí d' amor. Si li nega,
s' exclama, jura, sospira,
y fá mil ridiculesas
donantli probas encesas...

Tot per veure si la gira!
Si ella créu que son seguras
las probas que li ha donat.

's casa; y Ell, ja casat,
s' desfá fentli posturas.
La lluna de mel transcorre;
y, cansat de tant mimarla,
no 's recorda de portarla
á passeig, ni á en lloch: s' esborra
la inmensa estimació aquella,
y quan es fora de casa
diu, sol:—¡Que 'n vareig ser d' ase
al casarm!— ...Y la parella
qu' enamorats van casarse
y ab travalls varen unir-se

comensan per aburrirse
y acaban per barallarse.

Dirán que moltes unións
no son com aquesta y altrás...
¡Desgraciadas de nosaltras
que no hi hagués escepcions!

Y tan amables jo ho crech,
que son, quan están de *bullá*!
—Posa fil, noya, á l' agulla;
que se m' ha esquinsat lo *jéch*.—
—Córdam lo coll; vina, maca.—
—Pórtam lo bastó, salero.—
—¿M' has respallat lo sombrero?—
—¿Que m' has tret aquella taca?—
—¿Que no está el dinar, pubilla?—
—Apa; que anirém á *trato*.—
—¿Fém la *bescambrilla* un rato?—
—¿Estás trista?—¿Que téns, filla?—..

¡Papanatas! ¡Falsos! ¡Pillos!
¿Y 'ls homenots son formals?...
¡Si n' hi há per agafá'ls
y fénsi á cops de *panillos*.

PEPET DEL CARRIL.

Al gran agaballador d' obras dramáticas

Mon íntim amic RICARDO DURAN (A) GOULA

SONET

Tú, que 'n la casa tens; *quince mil obr-*
entre comedias, dramas y sarsuel-
y sainetes, tragedias y novel-
totas de bons autors, com sabs de sobr-

Tú que 'n compras als ríchs y en vens als pobr
guanyanhi cada cop bastantas *pel-*
puig a qui te las ven molt lo *canguel-*
y de qui te las compra molt ne *cobr-*

Voldria que 'n diguessis si entre ell-
n' hi ha algunas que vagin dedicad-
a personas d' aquestas celebrad-
(s' entén, tan si son mascles com famell-

Puig anheló saber, y m' encaparra
lo nom d' aquets que tenen tanta barra.

SALVADOR BONAVIA.

Humoradas

Te vaig veure quan erats jove y guapa,
que anavas tota plena de brillants;
¡y t' he vist altre cop molt vella y lletja
pel carrer demanantne caritat!

Vas dirme que no sabias
encare, qu' era 'l sufrír,
ja ho sabrás vaig contestarte
quan m' estimis com t' estim.

Perque un jorn foll d' amor un bes vaig ferte,
'm vas tornar lo bes tú desseguida.
May m' haguera cregut jo, nena hermosa,
que fosses, com veig qu' ets, tan venjativa.

PELMA.

Lo Sant de don Pau

LA familia de don Pau havia estat estalviant tot l'any pera poguer celebrar la diada del sant del amo ab tota l'abundancia y solemnitat possible.

Rés de postres, feya dotze mesos; rés de fumar puro ni pendrer café, rés de teatros ni altra classe de diversions.

—S'ha de celebrar lo teu sant, Pau—li deya la seva dona que tenia una amiga qual marit l'havia celebrat ab abundancia, convidant á tots los de casa seva.

—Mira—va dirli ja desde un principi lo seu espós—fes totas las economias que vulgas... no paguis, si 't sembla bé, ni 'l lloguer de casa, pero al menos queda com una dona.

—Aixís—va contestar la Pepa—no tinch por; quedarém mes be que la Prats. No vull que 's puga seguir donant lo tono com ha fet fins ara. Ja veurás com ne sortirém.

Al arribar la vigilia de lo gran día, la senyora Pepa va aixecarse mes dematí que de costum; va fé aixecar també á las noyas pera arreglar la sala, y al seu marit li va treurer la flassada de demunt ab una revolada y fentlo saltar del llit li va fe extendre las invitacions.

—No 't descuydis de donya María que li debém tres sombreros de las noyas... lo teu sastre que ja no sé com té tanta paciencia, y sobre tot la familia Prats que vull ferli abaixar las agallas.

Don Pau 's va llevar y sense ni rentarse la cara va comensar á extendrer las esquelas ab los noms dels que la seva dona li anava dihent.

*
**

Son las nou de la nit de l'endemá. Un piano manubri tirat per dos joves, para devant de la porta de casa don Pau; ab molts travalls 's consegueix pujarlo per l'escala y al mitj dels ¡vivas! dels convidats, es colcat en un recó de la sala.

—¡Ja está aquí l'orgal—cridavan uns ab veu de marrá.—¡Apa! que ballarém ia jota del Duol...

A tot aixó en altrás habitacions de la casa tenia lloch la següent escena:

—No sens? no sens, Pau, quin escándol? Tota la culpa la tens tú d'haver convidat á n' aquets tipos del segon pis qu' hasta han dut lo gòs! ¿Qué dirá la modista de sombreros y la Prats?

—Sí, d' aixó parlavam!—contesta 'n Pau ab las mans ficadas en lo calaix d' una calaixera de caoba—Lo que vull es que 'm digas ab qué s' han gastat tants diners... Aquí quedan no mes quinze céntims.

—Just, á bon' hora de demanar comptes! He tingut de comprar plats, estoballas, tassas, copas, tres dotzenas d' espelmas pel saló, lo lloguer de l' orga y l' absenta que per equivocació n' han dut vint ampollas.

Desde 'l menjador se sentían los crits dels convidats qui don Pau havia obsequiat ab l' abundanta absenta y se 'n havían begut ya al menos una ampolla ada hú.

—¿Ahont son los amos?—cridava un del segon pis que tenia una pítima que no s' hi veyá.

—Aném, aném—va dir la senyora Pepa vermella de vergonya y fent seguir al seu marit vermell també de ràbia.

—¡Ja son aquí! ¡Ja son aquí!—cridava 'l sastre picant ab un ganivet sobre una copa y dividintla en dos parts.

—Vaja, don Pau! Que no vé aquest dinar? Miris que tinch tots los balls compromesos ab la seva filla gran y las camas ja 'm donan voltas.

—Jo crech que mes te 'n dona 'l cap—va contestar ab veu baixa l' amo de la casa; pero donant á la seva fesomia una expressió alegre, va cridar:

—Senyors, prompte comensará la festa—y dirigint-se á la cuyna 's troba á la minyona dormida ab una fortó d' absenta que no s' hi podia tenir cara, y lo gos del segon pis acabant de fer net de tot quant hi havia á la cuyna.

Don Pau va quedar mort!

—Pepa!—va cridar á la seva dona qui no 's podia despendrer dels brassos del sastre que la tenia agarrada empenyat en ferla ballar.

Per últim fent un esforç la senyora Pepa va poguer desferse d' aquells garfios y va correr á la cuyna.

Al veure aquell camp d' Agramante per poch cau tan llarga com Deu va ferla.

—¿Qué fém ara?—va cridar lo pobre home mes groch que la cera.—Ab aquets céntims que m' has deixat no puch pas durlos á la fonda!

La senyora de la casa no responia.

De repent veu que á la cuyna quedava encara molta absenta y agafantla tota va sortir á la sala cridant:

—Senyors! s' ha d' acabar aquesta absenta! Lo dinar es tan suculent y abundant qu' es precís acabar ab aquest aperitiu.

Y girantse als joves de l' órga va cridar ab tota la forsa dels seus pulmóns: ¡Música! va de vals!

Un crit d' aprobació va ressonar en la sala; varen formarse las parellas y fentla pendrer per forsa á qui no 'n volia, y prenentla los altres per gust, van comensar altra volta ab l' absenta, tot ballant un ball infernal que va acabar quedant tothom dormint per sobre las cadiras y per terra menos la familia de la casa. Llavors lo senyor Pau, ajudat per las noyas, va posar demunt la taula 'ls restos del menjar que no s' havia pogut acabá 'l gos; y á l' endemá quan van despertar los convidats, van anarsen tots creguts de qu' havían celebrat ab un dinar espléndit la festa del sant de don Pau.

P. FERRER Y PIERA.

EPIGRAMA

LA noya de 'n Pau Suranya
de ser sàbia té mania
per xó passa tot lo día
llegint l' historia d' Espanya.

Y volguentli donar gloria
lo seu pare deya ahí:

—Veurán com la Tecla al fi
será una dona d' historia.

J. TARRÉ Y R.

DETALL

—*—*—*—
A JOSEPH USÓN

FART de tips de treballar
va morir y morí pobre,
y mentres que l' ataut
varen endursen dos homes,
la seva dona que 'l dol,
la viudetat ja pregona
y qu' en aquell trist moment
que res li ha deixat recorda,
contemplantse en lo mirall
guapa, esbelta y molt bufona,
exclama ab goig descarat
—Menos mal que 'm deixa jove!

GIBERT DEL CORRAL.

A N...

—*—*—*—
QUÈ? ¿Casarse per despit?
¿Per qué 'l no de la Sofia
t' ha aixafat, t' ha ressentit?
Per fer fé una tontería,
noy, l' amor propi ferit.

Jo recordo qu' un xicot,
mes *Tenorio* que *Don Juan*,
de resultas d' un pebrot
va casarse ab un ninot
dels que ni fuman, ni fan.

Y avuy encara 'n renega
y lo que li passa es just:
Ara y sempre, aquell que 's cega,
ab un no res ensopega
y 's romp el cap, qu' es un gust.

J. AMAT.

Figueras, 1894.

EPIGRAMAS

UN noy que era molt incrédul
sempre deya á n' en Magí;
á mi ningú 'm farà creure
que del raim surti 'l vi;
puig si de raim las lletras
combinas ab atenció
podrá sortirne una rima
pero vi, may, aixó no.

—
Una noya molt bufona
va dirme ahir á la nit
que una cosineta seva
desitjava un bon marit.
Y á n' á mi que molt m' agrada
de las noyas, treure penas,
li vaig dir: demá á aquesta hora
n' hi enviaré tres dotsenas.

J. CAMPANYÁ Y COLOMER.

LA SERP DE LA GELOSIA

Lo Sr. Reig, al escriurer l' obra qu' ha donat últimament á Romea, estém ben certs que no va tenir la pretensió de fer cap cosa del altre mon, com vulgarment 's diu, puig aixís varem sentir manifestarli mes d' una vegada abans de posarse en escena.

Ell va dir qu' havia escrit un drama *petit* sense efectes de relumbrón ni personatjes nous, aixís es que la crítica no pot ser tampoch molt severa; puig allá hont l' autor pensava arribar, hi ha arribat de sobras.

Se n' han posat tantas d' obras mes dolentas que *La Serp de la gelosia y sin embargo*, com diuhen los castellans, sos autors están mes carregats de pretensions que *D. Rodrigo en la horca*.

Hont me deixan aquella *Familia Carbó*, escrita per lo critich de *La Publicidad*?

Es vritat qu' aquest critich no te res de pretensós. Deu no li tinga en retret, pero tothom sab que es mes home de lletras que l' autor de *La serp de la gelosia*.

Lo Sr. Reig ha escrit un drama que pot mol ben anar; ab una versificació sino correcta al extrem, bastant passable; ab un argument si be inverossimil en alguns detalls, interessant en conjunt, donant lloch á que los artistas 's llueixin en alguns dels passatjes de la obra y ab uns finals d' acte ben preparats.

Lo públich qu' omplia per complert lo teatro 'l dia del estreno va aplaudir als artistes y al autor que tingué que presentarse en escena.

L' execució res deixá que desitjar.

PEPET DEL HORT.

Crescendo

—*—*—*—
¿Recordas d' aquell jorn
Que per primera vegada
'Ns vegerem en lo bosch?
—Oh! si, m' aymada.

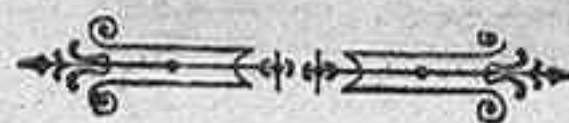
—
¿Recordas, quan mes tart, junts
Feyam petar la xarrada
Dihentnos mots de amor pur?
—Com si fos ara!

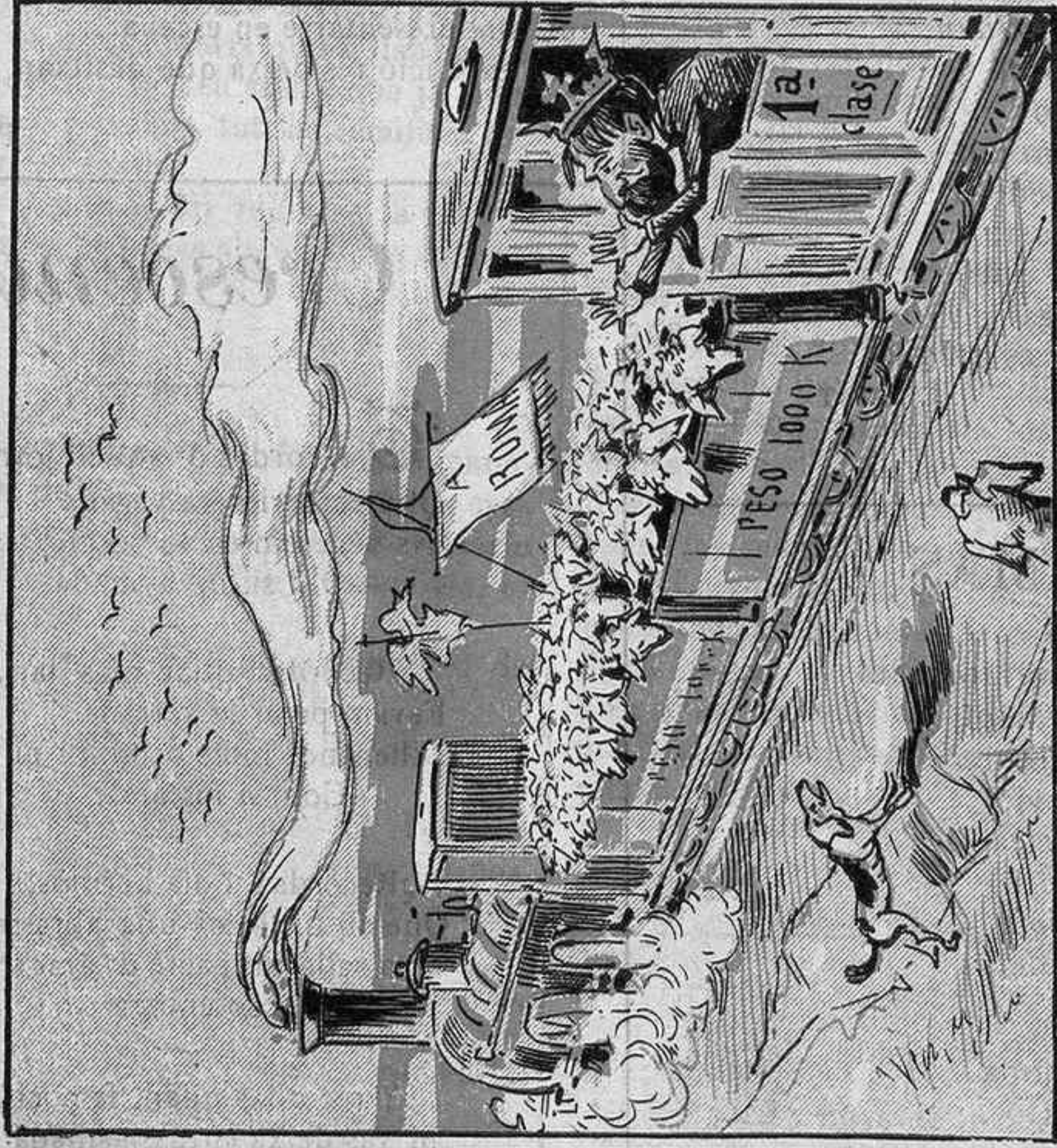
—
¿Recordas 'l día hermós,
Que ab un bes y una abrassada
Vam sellá un pacte d' amor?
—Hi goso encara!

—
¿Y recordas quan, fa poch,
'M vas deixá entussiasmada
Dihentme; Serás ma esposa...?

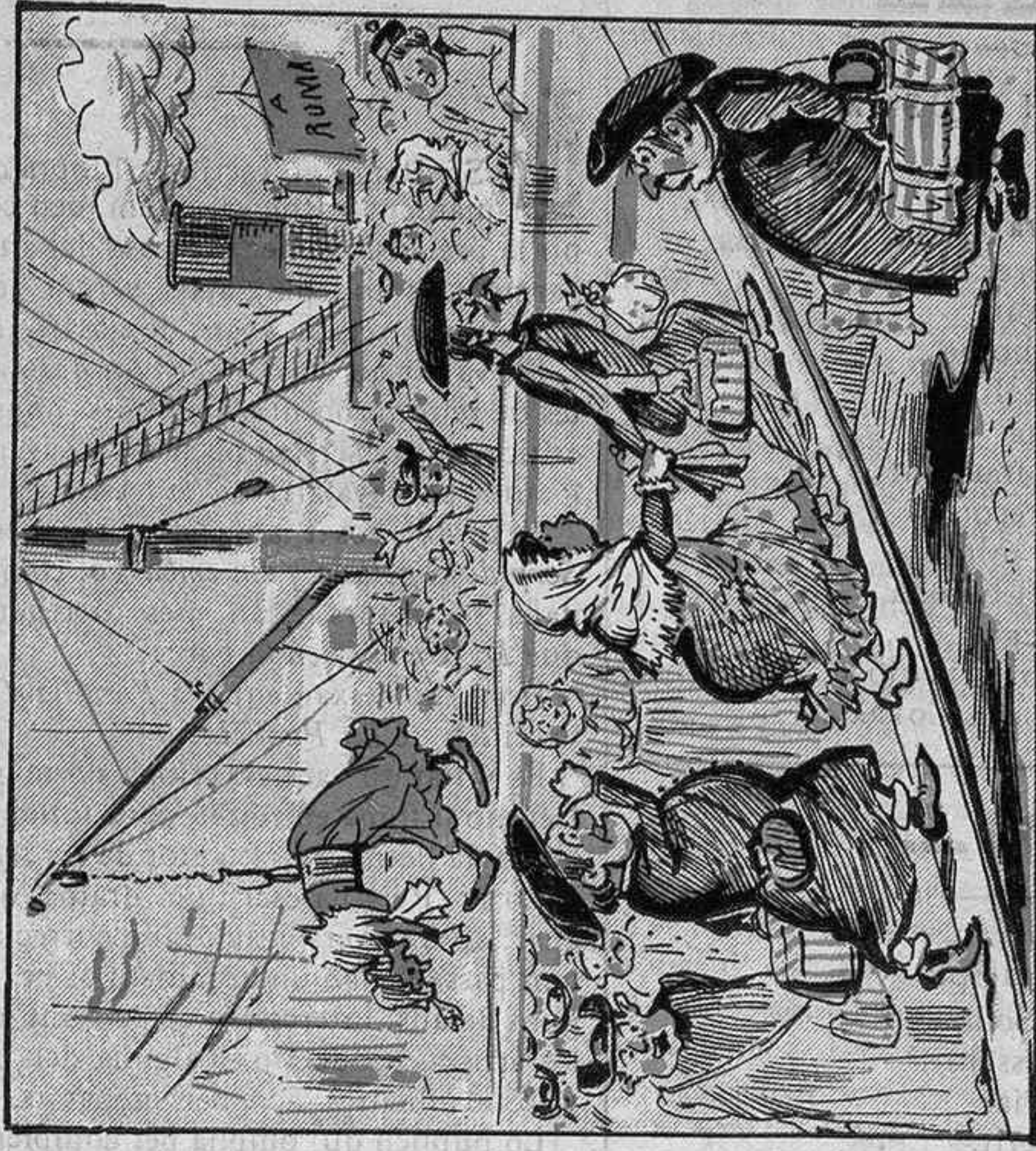
—¿Jo? Estés tocada!

J. ESCACHS Y VIVED

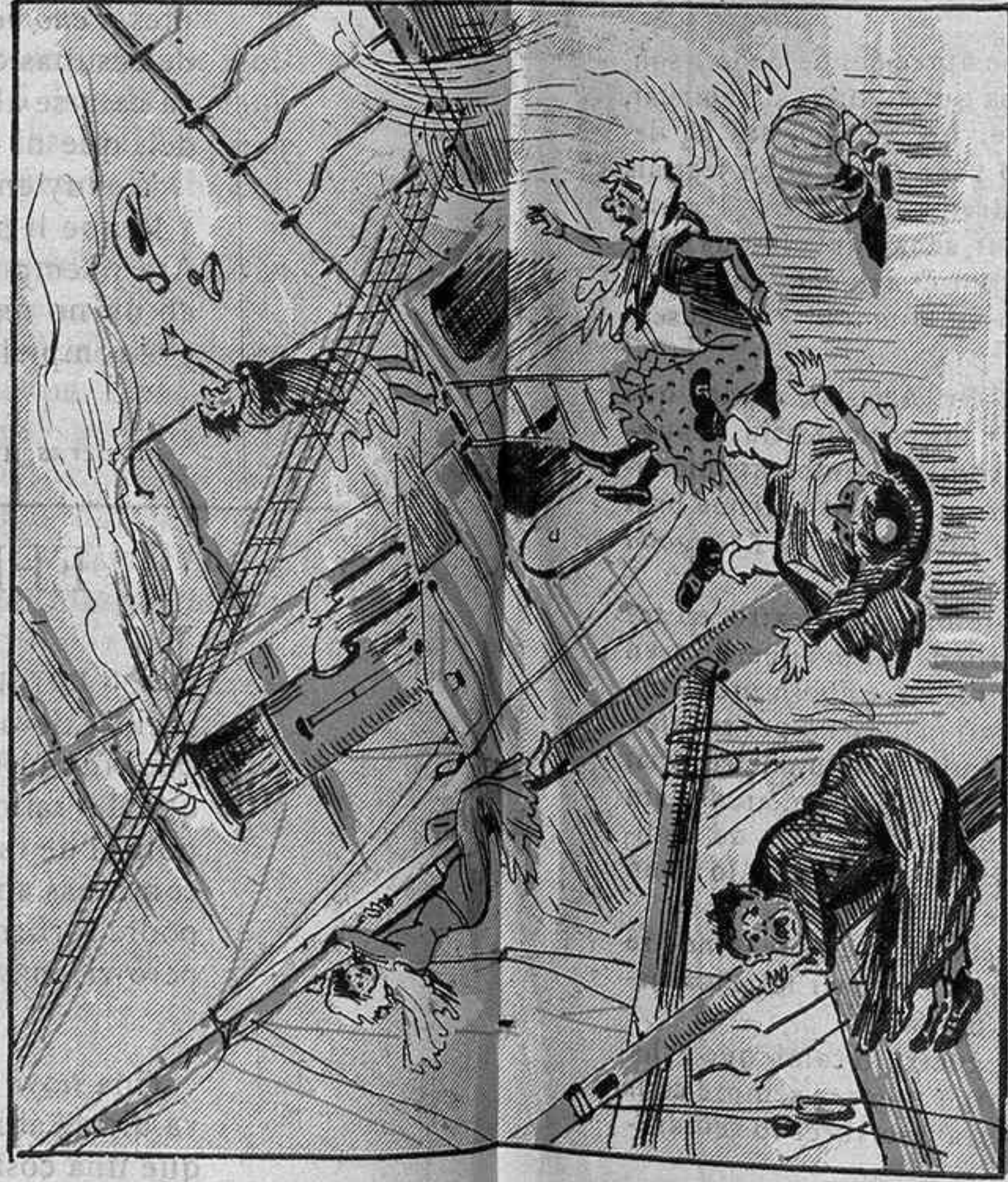

—Vint wagons y la perrera, pero jo vaig a primera.

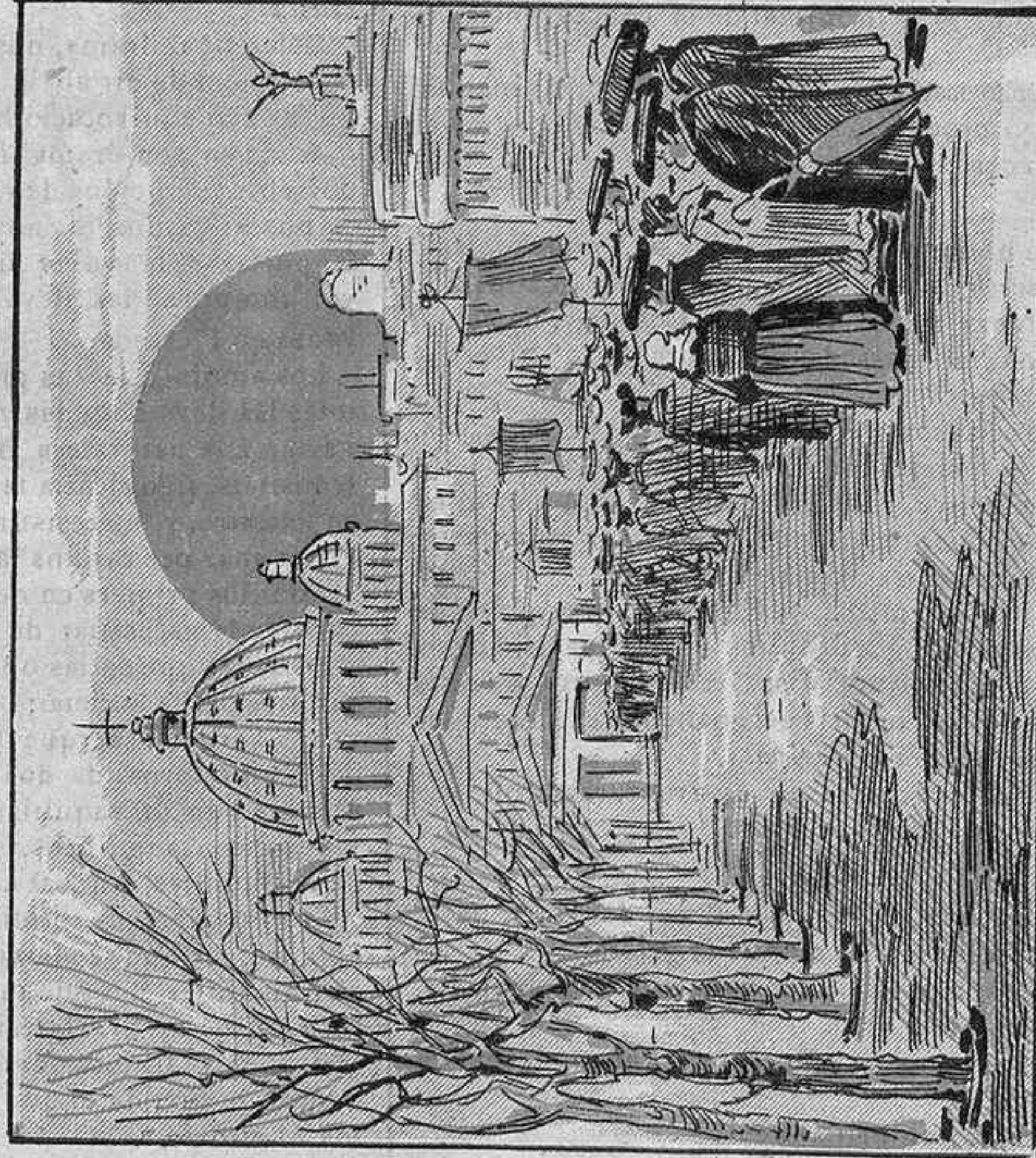
—Vulga 'l cel omnipotent, durnos a bon salvament.

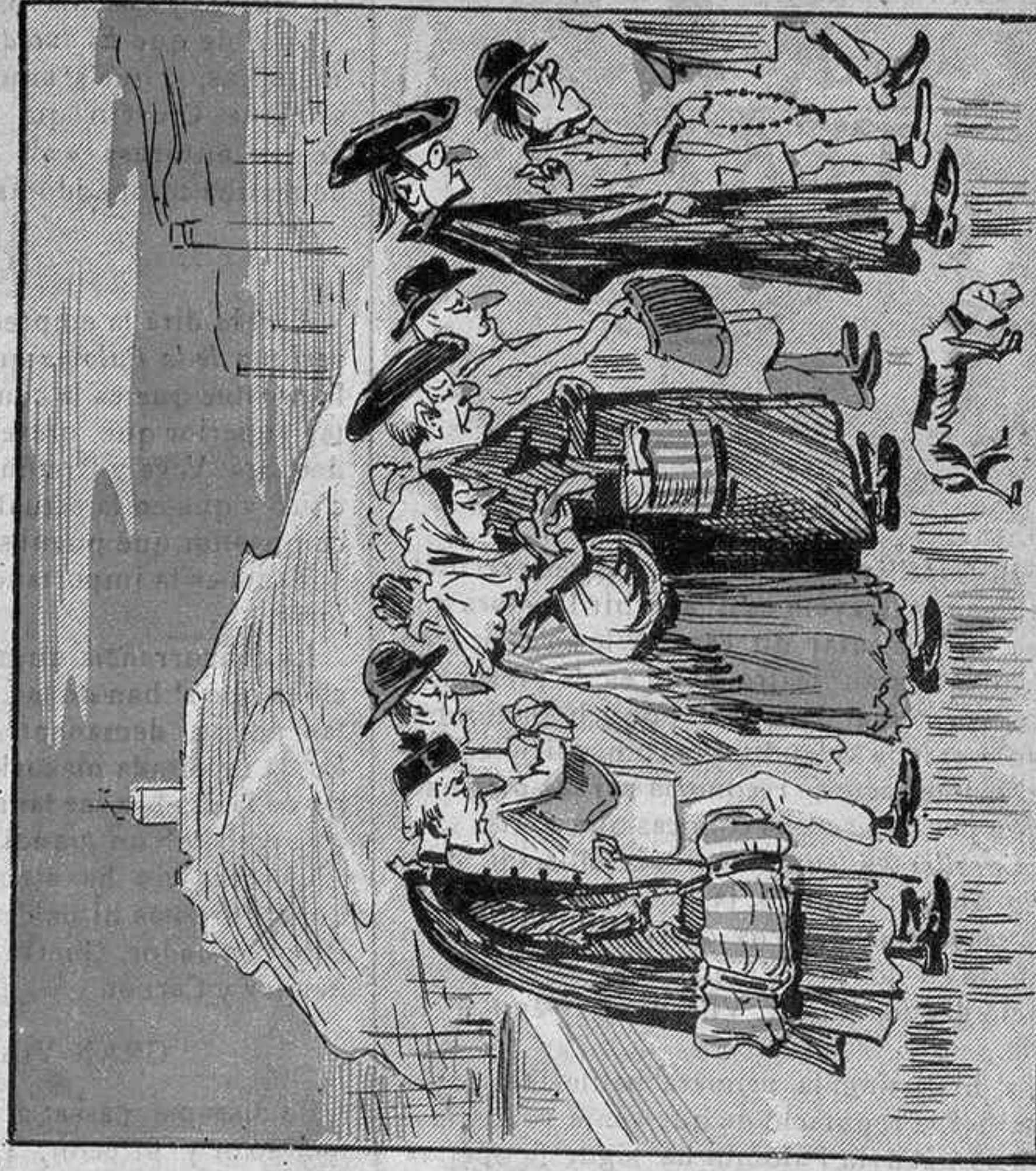
—Ab aixó si que no hi contavam.

—Ep ique jo soch aquí sota!

Vista ideal de la entrada triunfal.

—Ja hem vist á Roma... ara si que contents podem mori.

LICEO

Sense ser lo ball *Copellia* grandíós com altres executats en temporadas anteriors, creyém es d' agrahir l' esfors que ha fet la Empresa al presentar dit espectacle en época tan calamitosa pera nostre gran teatro com es la present, y aixó ha sigut causa principal de que 'l públich hagi rebut ab agrado y per lo tant haja aplaudit dita composició coreogràfica, que en lo primer acte se recomana per sos originals fallables y lo segón per las escenas cómicas que conté.

Ab tot, si be *Copellia* es sumament senzillíssim, s' ha procurat *montarlo* ab esplendidés, ja en lo rich vestuari que lluheixen las *senyoretas* del cos coreogràfich, ja en lo decorat, á qual efecte en lo primer acte s' ha estrenat una magnífica decoració deguda al Sr. Vilumara, y en l' atrés qu' es notable, etc., etc.

En la execució s' hi distingí la primera batllarina senyoreta Sozo que justificá la reputació de que venía precedida.

La novetat de la companyia Palombi ha sigut la opereta *Boccaccio* que obtingué un bon éxit, distingintse las senyoras Magnani y Romano y lo mimat de la concurrencia senyor Urbano.

Creyéim que sería ocasió de que dongués mes amenitat dita companyia y procurés l' estreno de las obras novas anunciadas en lo cartell.

NOVETATS

Ab la funció de honor al Sr. Guimerá y 52.ª representació del *Jesús de Nazareth* doná fi la companyia dramática que dirigida pels senyors Simó, Borrás y Colomer, ha actuat ab gran aplauso en las passadas temporadas d' hivern y quaresma.

Pera demá anuncia son debut la del senyor Cereceda, havent entrat en la mateixa elements notables, á fi de lograr una bona campanya. Entre 'l *menú*, en projecte, hi ha la obra de *circunstancias* militars, titulada: *Los voluntarios* que á Madrid logrará un extraordinari éxit.

Pera amenisar los intermedis, la Empresa te propósit de fer variats espectacles, inaugurantlos ab la aparició de la célebre reyna de la hermosura Miss Geraldine, qui, además d' executar sós valiosos exercisís acrobàtichs, executarà las dansas *Serpentina*, *España* y *Mariposa*.

Ab tan halagadors espectacles no es aventurat profetisar que obtindrán uns prósperos resultats.

ROMEIA

En article apart nostre company en Pepet del Hort, fa la resenya del aplaudit drama *La serp de la gelosia*.

Tota la setmana s' han dat *Tenorios*; tornan á anar dissapte, y diumenge tarde y nit.

Demá divendres estreno de *Lo cor y l' ánima*, drama en tres actes del Sr. Godo.

Celebrarém obtingui un brillant éxit

TIVOLI

A pesar de que *El húsar* y *Miss Helyett* van obtenint lo favor del públich, pera avuy está anunciat l' estreno de la sarsuela en tres actes *El angel guardián*, de Pina y Dominguez (la lletra) y dels mestres Nieto y Brull (la música) que en lo Teatro Zarzuela de Madrid s' está representant ab gran éxit.

Pera donar tota l' importancia y varietat possibles, la Empresa Elías té la privativa de moltas obras, entre ellas *El muñeco* y *Los dineros del sacristán*.

Sembla que *El duo de la africana* per fi logrará sentir sas melodías, ja que s' anuncia pera lo dissapte de la present setmana. Creyéim qu' aquesta vegada será «con permiso de sus autores» y ab lo beneplácit (sic) de las empresas de teatros competidoras de la del Sr. Elías.

CATALUNYA

Eureka dirá la empresa d' aquest afortunat teatro ab *La verbena de la Paloma* que tan per son mérit literari com per lo notable que es la composició musical, ha logra un éxit tan superior que preveyém que la obra saynetesca-lírica dels Srs. Vega y Bretón ha dut á nous rumbos al género chico y que en la actualitat trobém impossible hi hagi altre compositor que pugui seguir los mateixos derroteros.

Tanta es la importancia musical de *La verbena de la Paloma*.

La concurrencia numerosíssima en totas las representacions que s' han donat, ha aplaudit ab ver-lader deliri totas las pessas, demanant lo *bis* en l' original coro de *chulas*, la inspirada masurka, que prompte logrará la popularitat de la célebre sardana del *Garin*, y la gran fiosa habanera que acaba ab un grandíós concertant.

La execució ha sigut esmeradíssima, distingintse tots quants arristas hi han pres part, sobressurtint las senyoras Pino, Salvador, Guerra y Gómez y los Srs. Riquelme, Fernández y Cerbón.

GRAN-VIA (abans CALVO-VICO)

Lo dissapte passat s' efectuá la funció á benefici del primer actor y director, D. Anton Tutau, ab lo estreno del drama catalá en 4 actes *L' argolla* y lo monólech *Un capitalista*.

Referent al drama, nosaltres que apreciéim de debó á son autor, hem de dir ab la franquesa qu' autorisa l' amiat, qu' es una equivocació lamentable. Lo Sr. Iglesias ha demostrat en son drama *L' escorsó* y en otras obras teatrals possehir condicions de verdader dramaturch; pero, l' afany de buscar assumptos nous, ha sigut, sens dupte lo que li ha fet portar á la escena una obra com *L' argolla*, en que 's vol rompre ab las lleys qu' imposan la moral y l' ensenyansa en l' escena.

Los amors que 'ns presenta lo Sr. Iglesias encara que totas las lleys hagudas y per haver los permetessin, repugnarían á la naturalesa humana. Admetre semblants monstruositats, significaría tant com acceptar l' anarquisme brut en lo teatro, y 'ns resistim á creure que l' autor de *L' argolla* vulga anar per camins tan extraviats.

Som los primers en defensar la reforma del teatro, en reconeix la necessitat de depullarlo de tot lo superfluo, en considerar que en las obras 's deu resoldre algun problema profitós per la societat; pero per aixó mateix no pot satisfernos, *L' argolla* porque fent cas omís de la monstruositat de la unió carnal de dos germans ó acceptantla, ajudaríam á fomentar lo raquitisme, patrimoni dels fills de individus consanguineos, y sembrar lo desordre en lo seno de las familias. Aquest es lo nostre parer.

Las innovacions profitosas mereixerán sempre lo nostre aplauso; las que tendeixin á acabar d' enfonsar la malaltissa humanitat, hem de mirarias ab horror.

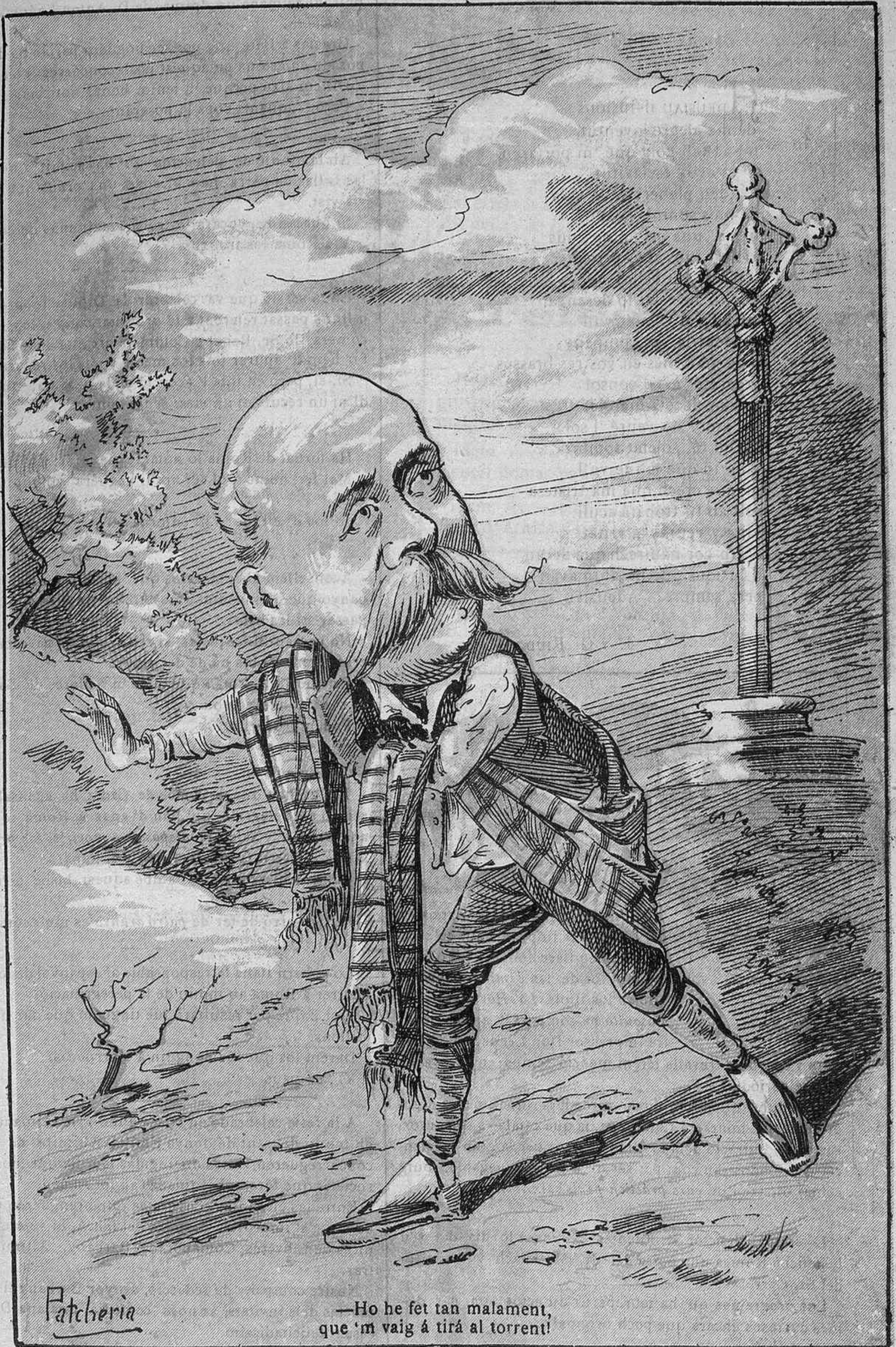
Creguins lo Sr. Iglesias: no segueixi lo camí que s' ha trassat en sa última obra; mes val que prengui sempre com á punt de partida lo que va pendrer al escriurer lo seu drama *L' escorsó*.

Lo desempenyo donat á *L' argolla* fou acertadíssim y son autor cridat á la escena al final de cada acte.

Lo monólech *Un capitalista*, que recitá ab molt carinyo lo Sr. Delhom, fou del agrado del públich, que demaná á son autor qui segons lo citat actor, se diu Ramón Camps, y s' oculta ab lo pseudónim: P. Clariana.

UN CÓMICH RETIRAT.

DEMA—3.er acte de *La creu de la Masia*

Patcheria

—Ho he fet tan malament,
que 'm vaig à tirà al torrent!

ADEU

ADEUSIAU il·lusions
de ma alegre joventut,
tot aquell goig que 'm portareu
n' es avuy esclavitut.

Adeu plahers de la vida
de mos somnis falaguers,
fills d' una passió nascuda
al finir mos anys primers.

Adeusiau bellas horas
que m' heu dat lo desengany,
tan sols la soletat vull
per tenirla per company

Ja may mes en vostres brassos
gosaré d' aytal consol
y com floreta marcida
del amor no veuré 'l sol.

Oh! tú, soletat sombria,
vina tú que tan te vull,
perque crech que ma tristesa
sols ab tú trobará acull;
vina y veurás la vritat
d' un cor náufrech que decau
il·lusions que m' animavan
pera sempre... Adeusiau.

J. Y G. RIUDOMS.

Se 'ns diu que, en la Exposició del Llibre y la Imprenta que celebrará l' Ateneo Barcelonés hi figurarán los motllos de las láminas movibles que ab los titols *La Hormiga* y *El Mosquito* ha compost l' antich mestre impressor Don Leodegari Obradors y de quins treballs férem menció temps endarrera en nostre periódich.

Sens dubte que ditas obras, verdaders monuments tipogràfichs que honran á Catalunya, ja que catalá es son autor, serán l' admiració dels inteligents, tant per la gran paciencia que demostran com per ser d' utilitat innegable, puig constitueixen un curs prácticich pe ls caixistas.

Lo simpátich actor Sr. Fuentes estrenará lo dia del seu benefici á Romea una pessa del Sr. Marxuach y un altra del Sr. Carreras.

Los programas qu' ha fet repartir dit actor son per demés curiosos encara que poch originals.

La companyia del Teatro Calvo-Vico ha d' estrenar en la present setmana un drama de D. Anton Laguía, titulat: *La homicida*.

Gracias á Deu que pot ser poguém parlar be d' una obra posada en escena en aquest poch concorregut teatro.

Dihem aixó perque 'n tenim bonas noticias.
Pero... ¿quants cops la posarán?

Ab la munió de pelegrins qu' ha acudit á nostra ciutat, las fullas de parra han alcansat uns preus que may s' havia vist.

Si buscan be, encara 'n trobarán algunas de col
Y á Roma los tronxos.

En la sessió que va celebrar la Diputació provincial lo dilluns passat referent á la protesta contra los tractats de comers, lo Sr. Benet y Colom va dir que abans de sucumbir hem d' apurar tots los medis y tots los recursos,

Si, si, pero en tota l' aceptió de la paraula; que no que di ni un recurs ni un *medi* sense apurar.

Ha tornat de Roma lo notable metje Sr. Esquerdo.

Mal fet, home, pot ser ara li haguera vingut fevna llarga.

Jo fos d' ell me 'n hi entornava.

Aconsellém als pelegrins que 's fassin un trajo d' aquest panyo que ha inventat un sastre berlinés al que no 'l poden passar ni las balas.

No passanthi las balas, si reben alguna garrotada ó algun crustó, encara los ha de dar gust.

Perque ab l' arma aquella de 'n Sellarés de Sabadell, no sé si n' hi haurá prou.

Poden probarho.

Crit de guerra:

Telegrafian que lo bisbe de Cádiz ha aconsellat en un sermó als pelegrins qu' han d' anar á Roma, qu' han de anarhi ab fé y valentia, *disposats á morir si fos precis* defendent á la Patria (¿quina?) á Deu y al Papa.

Be ¿que hi va á Roma també aquest bisbe ó 's queda á Cádiz.

Perque aixó de fer de *patró aranya* es molt cómodo.

Lo govern italiá fa responsable al espanyol de lo que puga ocorrer á Roma ab motiu de la peregrinació.

Y si... que pot resultar? que tinguém que dar uns quants millons?

Darém los que 'ns donguin á Marruecos.

Y... en paus.

A la festa celebrada en «Casa Piñol» la setmana passada, ab motiu del sant de donya Emilia Altimira de Piñol, hi concorregueren varias distingidas familias de nostra bona societat que fóren obsequiadas ab tot *rumbo*.

Entre las elegantas senyoretas que prengueren part en lo ball que s' improvisá después del *lunch*, hi vejerem las bonicas de Lloveres, Comaporada, Barbany, Altimira, y altres.

Nostre company de redacció, senyor Barbany llegí, á instancias dels invitats, sa nova comedia catalana *De dos*, un essent felicidíssim.

Víctima de curta y terrible malaltia morí fa pochos dias l' intel·ligent pianista del Café Español, don Camilo Molas. (R. I. P.)

Dotat de condicions envejables dintre de sa dificil carrera, jove y modest, s' ha sorprès la mort quan l' hi sonreya un porvenir brillant.

Lo duenyo de dit café, senyor Sanchez, ab un desprendiment que l'honra, esta organisant ab apoyo dels més íntims amichs del difunt, un concert que tindrà lloch en lo Teatro Líric á benefici de la pobre y d' sconsolada familia Molas que ha quedat sense recursos.

Atés tant benéfich objecte, es de creure que 'l dia en que 's celebri la funció que s' organisa, 's veurá concorregudíssima la Sala Beethoven.

A petició de varis coleccionistas hem reimprés tots los números que teniam agotats de LA TOMASA per lo tant podrém servir tots los pedidos que se 'ns fassin havent arreglat unas tapas per los tomos, elegantas y baratas.

Ja ho saben.

La gana segueix fen progressos á Andalucia.

Un curiós ha calculat los plats d' escudella que 's podrián proporcionar á aquestos infelissos ab lo que 's gasta per la peregrinació y troba que afegint un fideu á l' altre, s' donarían tres voltas al mon.

Que 'ls sembla si no fora mes agradable als ulls de Deu aquest modo d' emplear dinés y los mateixos pelegrins podrián anar á las provincias en lloch de anar á Roma.

Y se 'n podria dir: *La peregrinació de l' escudella.*

AMARGANTS

PER lladre del teu honor
me fas passar; vritat es;
confesso qu' entrí á robar
pero, no hi vaig trovar res.

Tú 't creus ser dona perfecta
y ets molt desproporcionada,
que si ton cos es hermós
l' ànima es petita y falsa

ADELARDO DE REYES.

Noticias Marítimas

La fragata *Peregrinació* capitá *Comellas* ha retardar la seva sortida de port á causa d' un temporal repenti que s' ha desenvol·lat per llevant.

L' horisont 's presenta plé de *nívols melodramàtics* y se senten trons italians que amenassan tempestats.

'S tem un chubasco de pinyas y bolets y la tripulació no las te totas.

En la comandancia de marina 's prenen precaucions y 's tem lo desembarch d' alguns passatgers.

BIBLIOGRAFIA

Hem rebut lo monólech en vers *Un charlatan*, original de E. Mora y que fou estrenat ab extraordinar éxit en lo teatro de Novedats, la nit del 12 Novembre de 1892.

També hem sigut favorecuts ab un exemplar magníficament imprés de *Lo meu criat* juguet cómic en un acte y en prosa, original de Lambert Escaler, y que fou estrenat ab brillant éxit en lo teatro de Romea la nit del 29 de Janer passat.

A sos respectius autors, los remerciém l' envio per sa atenta finesa.

Telegramas

«Del nostre cable particular»

Roma, 11.—8 matí.—Totas las casas han fet grans provisions de patatas, tomátechs y altres projectils alimentius.

Idem, 11.—9 id.—S' ha manat escombrar los carrers y posar domassos als balcóns pera quan arrivi lo coro.

Idem, 11.—10 id.—Los apotecaris han fet grans pedidos d' àrnica y unguent de contracás.

CORRESPONDENCIA

Anirá lo de: J. Bué Ventura., J. Oliveras., F. Deulo-feu., Lluís Guizán., E. Vella., Lluís Salvador., Un A. Vendrellench.

Algo de: Antonet del Corral., J. Miralles.

Lo que no 's contesta es que no serveix.

No 's contesta particularment.

AVIS IMPORTANT

S' ha imprés ja y posat á la venta, lo casi monólech de A. FERRER y CODINA,

La tornada de 'n Garrofa estrenat ab tan bon éxit en lo teatro romea en la vetllada del benefici de D. Herme gildo Goula la nit del 2 Abril últim.

Son preu es:

UN RALET

Apa, aprofitar la ganga qu' ara comensám á ja s' acaban

LA TOMASA

PERIÓDICH FESTIU, IL·LUSTRAT Y LITERARI

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Espanya y Portugal, trimestre.	1'50 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, id.	2 »
Extranger, id.	2'50 »
Número corrent.	0'10 »

NOTA.—Tota reclamació podrá dirigirse á l' Administració y Redacció del periódich, carrer de Sant Ramón, número 5.

LITOGRAFIA BARCELONESA DE RAMÓN ESTANY

—Demanim una prova d' amor... la que vulgui
 —Donguim cent pessetas.
 —Aixó fora una prova de burro... passiobé.

SECCIÓ DE TRENCA-CLOSCAS

XARADA-ANUNCI

Las senyoretas *Total, Tersa quarta, Prima dos tres y Prima segona-quarta* ab dots de 20,000 á 225,000 duros, desitjan trová un senyó per tot estar, jove y elegant, encara que no tinga fortuna. Dirigirse á las initials M. S. carrer de la O.la, 57, primer pis baixant del cel.

E. VILLA.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

- 1 2 3 4 5 6 7 - Nom de dona.
- 2 5 7 5 5 2 - Poble catalá.
- 5 5 4 1 2 - Eyna de manyá.
- 5 5 7 3 - Aliment.
- 1 7 5 - Producte d' insecte.

1 2 - Part del cos humá.
 1 - Consonant.

JOSEPH PUJADAS.

GEROGLIFICH

S S S
 E E E
 X X X
 X X X
 V
 D I I

I
 1893

JAPET FIGUERAS.

TRENCA-CAPS

A E I O U

Ab aquestas cinch vocals y tres consonants degudament combinadas, formar un nom de dona.

F. GARCIA A.

SOLUCIÓNS

A LO INSERTAT EN LO NÚMERO 293

- Xarada. - *Pa-pi ol.*
- Trenca-caps. - *Las claus de Girona.*
- Logogrifo numérich. - *Plácido.*
- Geroglifich. - *Per llarch carrer la Gran-via.*

LITOGRAFIA BARCELONESA DE

RAMON ESTANY

—5, SANT RAMÓN, 5.—Barcelona—

En dit establiment se fan, á preus reduhidissims y ab la major promptitut, tota classe de impresos com son tarjetas, facturas, memorandum, sobres, membrets etc., etc.

També se trovará un assortit inmens de cromos, propis pera anuncis industrials, menús, programas, etc., etc.

Gran especialitat en carnets pera reunions y societats.